

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของตลาดสีเขียวในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2) ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์อินทรีย์ และตลาดสีเขียวของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ศึกษากลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมดที่เข้าร่วมโครงการปศุสัตว์อินทรีย์ จำนวน 88 ราย และ จากประชาชนผู้บริโภคที่มาซื้อสินค้าในตลาดสีเขียว จำนวน 173 ราย เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ในระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนตุลาคม 2557 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป อธิบายผลการศึกษา ใช้ค่าสถิติ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่า t - test ค่า F - test และ ทดสอบความแตกต่างใช้ Scheffe' test สามารถสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะดังนี้

1.สรุปผลการการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปศุสัตว์อินทรีย์

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมาก เป็นเพศหญิง มีอายุมากกว่า 40 ปี อายุเฉลี่ย 47.2 ปี การศึกษา ส่วนมากเรียนจบชั้นประถมศึกษาตอนต้น มีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 22.8 ไร่ต่อราย มีพื้นที่เลี้ยงปศุสัตว์เฉลี่ย 0.8 ไร่ต่อราย มีรูปแบบทำการเกษตรแบบผสมผสานและไร่นาสวนผสมในสัดส่วนที่เท่ากัน มีจำนวนแรงงานในครอบครัว เฉลี่ย 2.6 คนต่อครอบครัว สำหรับวัตถุประสงค์ของการผลิตสัตว์เกษตรกรทั้งหมดเลี้ยงเพื่อจำหน่ายและบริโภคในครัวเรือน ซึ่งชนิดสัตว์ที่เลี้ยง ส่วนมาก เกษตรกรจะเลี้ยงไก่พื้นเมือง รองลงมาเลี้ยงไก่ไข่ เป็ดไข่ เป็ดเทศและสุกร ตามลำดับ ชนิดผลผลิตที่นำไปจำหน่ายในตลาดสีเขียว ส่วนมาก จะนำพืชผักชนิดต่างๆตามฤดูกาลไปจำหน่าย รองลงมา เป็นอาหารที่หาได้จากธรรมชาติ ผลผลิตสัตว์ ปลา และผลผลิตอื่นๆ ตามลำดับ โดยผลผลิตด้านปศุสัตว์ ที่นำไปจำหน่ายมากที่สุด เป็นเนื้อไก่พื้นเมือง รองลงมาเป็นไข่ไก่ เนื้อเป็ด ไข่เป็ด และเนื้อสุกร ตามลำดับ สำหรับการนำผลผลิตไปจำหน่ายในตลาดสีเขียว จะนำไปจำหน่าย เฉลี่ย 4.6 ครั้งต่อเดือน โดยส่วนมาก มีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิต เฉลี่ย 1,074.9 บาทต่อรายต่อครั้ง

2. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกิจกรรมตลาดสีเขียว

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกิจกรรมตลาดสีเขียว แบ่งออกเป็น 7 ด้าน โดยสรุปดังนี้

2.1 ความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกิจกรรมตลาดสีเขียวด้านความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรในระดับมากประเด็น มีคณะกรรมการกลุ่มที่เข้มแข็ง $\bar{x} = 3.86$ มีคณะกรรมการตลาดสีเขียวที่เข้มแข็ง $\bar{x} = 3.86$ มีจุดสาธิตการผลิตหรือศูนย์เรียนรู้ประจำกลุ่ม $\bar{x} = 3.83$ มีข้อบังคับในการผลิตสินค้าปศุสัตว์อินทรีย์ของกลุ่ม $\bar{x} = 3.73$ สมาชิกมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่ม $\bar{x} = 3.70$ ในระดับปานกลาง ประเด็นมีเงินกองทุนสำหรับบริหารจัดการตลาด $\bar{x} = 3.05$ โดยรวมแล้วมีความคิดเห็นว่าการความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรจะมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกิจกรรมตลาดสีเขียว ในระดับมาก $\bar{x} = 3.67$

2.2 เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าไปจำหน่ายในตลาดสี่เขียว

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกิจกรรมตลาดสี่เขียวด้านเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าไปจำหน่ายในตลาดสี่เขียว ในระดับมาก ประเด็นเกษตรกรมีความเข้าใจในกระบวนการผลิต $\bar{x} = 3.90$ เกษตรกรปฏิบัติตามข้อบังคับในการผลิตสินค้าไปจำหน่ายของกลุ่ม $\bar{x} = 3.80$ ในระดับปานกลาง ประเด็น รายได้ของเกษตรกรที่ได้จากการจำหน่ายสินค้า $\bar{x} = 3.25$ และ จำนวนเกษตรกรที่นำสินค้าไปจำหน่าย $\bar{x} = 3.22$ โดยรวมแล้วมีความคิดเห็นว่า เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าไปจำหน่ายในตลาดสี่เขียว จะมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกิจกรรมตลาดสี่เขียว ในระดับมาก $\bar{x} = 3.54$

2.3 ประชาชนผู้บริโภคสินค้า

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกิจกรรมตลาดสี่เขียวด้านประชาชนผู้บริโภคสินค้า ในระดับมาก ประเด็น ความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อสินค้า $\bar{x} = 3.98$ เพศ $\bar{x} = 3.65$ อายุ $\bar{x} = 3.60$ การศึกษา $\bar{x} = 3.51$ ในระดับปานกลาง ประเด็น รายได้ของผู้บริโภค $\bar{x} = 3.22$ อาชีพ $\bar{x} = 2.66$ โดยรวมแล้วมีความคิดเห็นว่า ประชาชนผู้บริโภคสินค้า จะมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกิจกรรมตลาดสี่เขียว ในระดับปานกลาง $\bar{x} = 3.44$

2.4 ผลผลิตสินค้าที่จำหน่าย

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกิจกรรมตลาดสี่เขียวด้านผลผลิตสินค้าที่จำหน่าย ในระดับมาก ประเด็น คุณภาพสินค้าที่จำหน่าย $\bar{x} = 3.73$ ในระดับปานกลาง ประเด็น ผลผลิตได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง $\bar{x} = 3.48$ ภาชนะบรรจุสินค้า $\bar{x} = 3.23$ ความหลากหลายสินค้า $\bar{x} = 3.20$ ราคาจำหน่ายสินค้า $\bar{x} = 2.97$ ในระดับน้อย ประเด็น การแปรรูปสินค้า $\bar{x} = 2.35$ โดยรวมแล้วมีความคิดเห็นว่า ผลผลิตสินค้า จะมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกิจกรรมตลาดสี่เขียว ในระดับปานกลาง $\bar{x} = 3.16$

2.5 การประชาสัมพันธ์

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกิจกรรมตลาดสี่เขียวด้านการประชาสัมพันธ์ ในระดับปานกลาง ประเด็นการประชาสัมพันธ์ขณะที่จำหน่ายสินค้าบริเวณตลาดนัดสี่เขียว เช่น ป้าย สื่อความรู้ เครื่องเสียงประชาสัมพันธ์ $\bar{x} = 2.98$ ในระดับน้อย ประเด็น การประชาสัมพันธ์ทั่วไป เช่น วิทยุชุมชน โบว์ชัวร์ ฯลฯ ภาชนะบรรจุสินค้า $\bar{x} = 2.35$ โดยรวมแล้วมีความคิดเห็นว่า การประชาสัมพันธ์ จะมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกิจกรรมตลาดสี่เขียว ในระดับปานกลาง $\bar{x} = 2.66$

2.6 การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกิจกรรมตลาดสี่เขียวด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในระดับปานกลาง ประเด็น มีกลุ่มเกษตรกรเครือข่ายให้การสนับสนุน $\bar{x} = 3.18$ มีส่วนราชการให้การสนับสนุน $\bar{x} = 2.99$ มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้การสนับสนุน $\bar{x} = 2.81$ โดยรวมแล้วมีความคิดเห็นว่า การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกิจกรรมตลาดสี่เขียว ในระดับปานกลาง $\bar{x} = 2.98$

2.7 การบริหารจัดการตลาดสีเขียว

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกิจกรรมตลาดสีเขียวด้านการบริหารจัดการตลาดสีเขียว ในระดับมาก ประเด็น มีการคมนาคมสะดวกจากจุดที่ผลิตไปจุดจำหน่าย $\bar{X} = 4.10$ มีรถขนส่งสินค้าไปจำหน่ายอย่างสะดวก $\bar{X} = 4.01$ ช่วงเวลาที่จำหน่าย $\bar{X} = 3.82$ ระยะทางจากจุดที่ผลิตไปจุดจำหน่ายไม่ไกลเกินไป $\bar{X} = 3.81$ สถานที่จำหน่าย $\bar{X} = 3.74$ อุปกรณ์ที่ใช้วางจำหน่ายสินค้า $\bar{X} = 3.73$ มีเครื่องแต่งกายที่เหมาะสม $\bar{X} = 3.61$ ในระดับปานกลาง ประเด็น วันที่จำหน่าย $\bar{X} = 3.44$ จำนวนครั้งในการจำหน่ายต่อสัปดาห์ $\bar{X} = 3.24$ โดยรวมแล้วมีความคิดเห็นว่า การบริหารจัดการตลาดสีเขียว จะมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกิจกรรมตลาดสีเขียว ในระดับมาก $\bar{X} = 3.92$

3. ข้อมูลพื้นฐานของประชาชนที่บริโภคสินค้าในตลาดสีเขียว

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง มีอายุมากกว่า 40 ปี เฉลี่ย 42.5 ปี การศึกษาส่วนมาก เรียนจบปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีอาชีพทำการเกษตร รองลง รับราชการ ค้าขาย และ นักศึกษา จำนวนครั้งที่ซื้อสินค้าในตลาดสีเขียว 3-4 ครั้งต่อเดือน เฉลี่ยมาซื้อสินค้าในตลาดสีเขียว 3.5 ครั้งต่อเดือน

4. ความพึงพอใจของประชาชนต่อตลาดสีเขียว

ความพึงพอใจของประชาชนต่อตลาดสีเขียว แบ่งออกเป็น 3 ด้าน โดยสรุปดังนี้

4.1 การบริหารจัดการตลาดสีเขียว

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อตลาดสีเขียวด้านการบริหารจัดการตลาดสีเขียว ในระดับมาก ประเด็น ช่วงเวลาที่จำหน่ายสินค้า $\bar{X} = 3.96$ สถานที่จำหน่าย $\bar{X} = 3.92$ ระยะเวลาที่จำหน่าย $\bar{X} = 3.90$ วันที่จำหน่าย $\bar{X} = 3.51$ ในระดับปานกลาง ประเด็น อุปกรณ์วางจำหน่ายสินค้า $\bar{X} = 3.47$ จำนวนครั้งในการจำหน่ายต่อสัปดาห์ $\bar{X} = 2.94$ มีสื่อประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อลูกค้า $\bar{X} = 2.84$ โดยรวมแล้วมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการตลาดสีเขียว ในระดับปานกลาง $\bar{X} = 3.48$

4.2 ผู้นำสินค้าไปจำหน่ายในตลาดสีเขียว

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อตลาดสีเขียวด้านผู้นำสินค้าไปจำหน่ายในตลาดสีเขียว ในระดับมาก ประเด็น มีการพูดจาประชาสัมพันธ์ที่ดี $\bar{X} = 3.66$ มีเครื่องแต่งกายที่เหมาะสม $\bar{X} = 3.56$ โดยรวมแล้วมีความพึงพอใจต่อผู้นำสินค้าไปจำหน่ายในตลาดสีเขียว ในระดับมาก $\bar{X} = 3.60$

4.3 ผลผลิตที่นำไปจำหน่าย

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อตลาดสีเขียวด้านผลผลิตที่นำไปจำหน่าย ในระดับมาก ประเด็น คุณภาพสินค้าของอาหารตามธรรมชาติ $\bar{X} = 3.97$ พืช $\bar{X} = 3.79$ เนื้อไก่ $\bar{X} = 3.72$ ปลา $\bar{X} = 3.62$ ไข่ไก่ $\bar{X} = 3.61$ เนื้อสุกร $\bar{X} = 3.57$ ไข่เป็ด $\bar{X} = 3.52$ ในระดับปานกลาง ประเด็นภาชนะบรรจุภัณฑ์สินค้า $\bar{X} = 3.41$ ความหลากหลายของสินค้า $\bar{X} = 3.23$ คุณภาพเนื้อเป็ด $\bar{X} = 3.22$ ผลผลิตได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง $\bar{X} = 3.12$ ราคาสินค้าที่จำหน่าย $\bar{X} = 3.05$ การแปรรูปสินค้า $\bar{X} = 2.78$ โดยรวมแล้วมีความพึงพอใจต่อผลผลิตที่นำไปจำหน่ายในตลาดสีเขียว ในระดับปานกลาง $\bar{X} = 3.39$ ภาพรวมแล้วมีความพึงพอใจต่อตลาดสีเขียวในระดับปานกลาง

5 เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่บริโภคสินค้าในตลาดสีเขียว

เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อตลาดสีเขียว แบ่งออกเป็น 3 ด้าน โดยสรุปดังนี้

1 การบริหารจัดการตลาดสีเขียว ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการตลาดสีเขียวของจังหวัดสุรินทร์และร้อยเอ็ด ในระดับที่เท่ากัน $\bar{X} = 3.48$ รองลงมา จังหวัดอำนาจเจริญ $\bar{X} = 3.35$ และยโสธร $\bar{X} = 2.86$ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ($P < 0.05$)

2 ผู้นำสินค้าไปจำหน่ายในตลาดสีเขียว

ประชาชนมีความพึงพอใจต่อผู้นำสินค้าไปจำหน่ายในตลาดสีเขียว ของจังหวัดร้อยเอ็ด $\bar{X} = 3.79$ รองลงมา จังหวัดสุรินทร์ $\bar{X} = 3.68$ อำนาจเจริญ $\bar{X} = 3.50$ และยโสธร $\bar{X} = 3.34$ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ($P < 0.05$)

3 ผลผลิตที่นำไปจำหน่าย

ประชาชนมีความพึงพอใจต่อผลผลิตที่นำไปจำหน่ายตลาดสีเขียวของจังหวัดสุรินทร์ $\bar{X} = 3.73$ รองลงมา จังหวัดร้อยเอ็ด $\bar{X} = 3.57$ อำนาจเจริญ $\bar{X} = 3.27$ และยโสธร $\bar{X} = 2.74$ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ($P < 0.05$)

5.1 เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่บริโภคสินค้าในตลาดสีเขียวจำแนกตามเพศ

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่บริโภคสินค้าในตลาดสีเขียวจำแนกตามเพศ พบว่า เพศแตกต่างกัน ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อตลาดสีเขียวด้านผลผลิตในประเด็นคุณภาพของผลผลิตจากปลา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ($P < 0.05$) โดยพบว่า เพศชาย มีความพึงพอใจ มากกว่าเพศหญิง

5.2 เปรียบเทียบความพึงพอใจ ของประชาชนที่บริโภคสินค้าในตลาดสีเขียวจำแนกตามระดับการศึกษา

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่บริโภคสินค้าในตลาดสีเขียวจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มระดับการศึกษาแตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อตลาดสีเขียวด้านผลผลิตที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ($P < 0.05$) โดยพบว่า กลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษา มีความพึงพอใจ มากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา

5.3 เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่บริโภคสินค้าในตลาดสีเขียว จำแนกตามระดับอายุ

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่บริโภคสินค้าในตลาดสีเขียวจำแนกตามระดับอายุ พบว่า กลุ่มอายุแตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อตลาดสีเขียวด้านการบริหารจัดการตลาดและผลผลิต ในประเด็น สถานที่จำหน่าย ระยะเวลาที่จำหน่าย จำนวนครั้งในการจำหน่ายต่อสัปดาห์ และความหลากหลายของสินค้า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ($P < 0.05$)

5.4 เปรียบเทียบความพึงพอใจ ของประชาชนที่บริโภคสินค้าในตลาดสีเขียวจำแนกตามอาชีพ

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่บริโภคสินค้าในตลาดสีเขียวจำแนกตามกลุ่มอาชีพ พบว่า กลุ่มอาชีพแตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อตลาดสีเขียวด้านการบริหารจัดการตลาดและผลผลิต ในประเด็น จำนวนครั้งในการจำหน่ายต่อสัปดาห์ ผลผลิตได้รับการรับรองจากหน่วยงานความหลากหลายของ

สินค้า คุณภาพของผลผลิตปลา ไข่เปิด ไข่ไก่ เนื้อไก่ เนื้อเป็ด และ เนื้อสุกรที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ($P < 0.05$)

6. ปัญหา อุปสรรคในการผลิตสินค้าปลอดภัยและการจำหน่ายผลผลิตในตลาดสีเขียว

สรุปปัญหาอุปสรรค ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ การผลิต การจำหน่าย และการบริหารจัดการตลาด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

6.1 เกษตรกรร้อยละ 70.6 ขาดความรู้เรื่องการแปรรูปสินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่า เช่น การทำอาหารสำเร็จรูป เนื้อแดดเดียว แหนม ไส้กรอก เป็นต้น

6.2 เกษตรกรร้อยละ 58.5 ขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตเกษตรอินทรีย์และปศุสัตว์อินทรีย์ รวมทั้งไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ข้อบังคับการผลิต

6.3 เกษตรกรร้อยละ 46.8 ไม่สามารถเพิ่มกำลังในการผลิตสินค้าปศุสัตว์ได้มาก เนื่องจากขาดแคลนอาหารสัตว์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานอินทรีย์

6.4 เกษตรกรร้อยละ 45.6 เห็นว่าสถานที่จำหน่ายเป็นตลาดเคลื่อนที่ เมื่อจำหน่ายเสร็จแล้วก็เก็บอุปกรณ์กลับด้วย จึงไม่สะดวกในการจำหน่าย โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน

6.5 เกษตรกรร้อยละ 42.8 เห็นว่าระยะทางจากกลุ่มผลิตถึงสถานที่จำหน่ายทำให้มีต้นทุนค่าขนส่งมากขึ้น

6.6 เกษตรกรร้อยละ 39.7 เห็นว่า เกษตรกรส่วนมากจะผลิตสินค้าแบบเดียวกันทำให้ไม่มีความหลากหลายของผลผลิตจึงไม่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างเต็มที่

6.7 เกษตรกรร้อยละ 29.9 เห็นว่า ตลาดสีเขียวขาดการประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคทราบถึงการจำหน่ายผลผลิตปลอดภัยและสื่อแสดงให้เห็นการผลิตของเกษตรกร

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบข้อมูลที่สามารถใช้เป็นแนวทางให้แก่หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน เกษตรกร กลุ่มหรือสถาบันเกษตรกรนำไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนผลิต กำหนดกลยุทธ์ เพื่อพัฒนาปรับปรุงการผลิตสินค้าปลอดภัยให้มีคุณภาพตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค สร้างรายได้ที่ยั่งยืนให้แก่เกษตรกรผู้ผลิตอย่างยั่งยืน ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. เกษตรกร ควรรวมตัวกันผลิตและจำหน่ายในรูปกลุ่มเพื่อจะได้สนับสนุนการดำเนินงานและลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน อาทิ การเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรมีความจำเป็นต้องใช้อาหารสัตว์ที่ตนเองมีอยู่ให้มากที่สุด เพื่อให้แน่ใจว่าปลอดภัยไม่มีสารพิษตกค้าง ซึ่งสามารถขอสนับสนุนจากเพื่อนสมาชิกหรือส่งเสริมการปลูกพืชอาหารสัตว์ให้มากขึ้นในรายที่มีพื้นที่และศักยภาพปลูก ในส่วนของผลผลิตที่จำหน่ายกรณีไม่มากให้รวมหรือฝากกันไปจำหน่ายก็จะประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

2. กลุ่มเกษตรกร จะต้องบริหารจัดการกลุ่มให้เข้มแข็งถึงจะขับเคลื่อนการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์ได้ อาทิ

- การกำหนดข้อบังคับในการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์ของกลุ่มเองเพื่อให้สมาชิกนำไปปฏิบัติ พร้อมแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการผลิต ของสมาชิกเป็นประจำ ก็จะสามารถสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภคได้ในระดับ

หนึ่งและยกระดับการผลิตของสมาชิกเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนเข้าสู่มาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์เต็มรูปแบบ

- แต่งตั้งคณะกรรมการตลาดสีเขียว เพื่อบริหารจัดการตลาดให้มีประสิทธิภาพ เช่น การเตรียมพื้นที่จำหน่าย การแต่งกายของสมาชิกที่เหมาะสมและเป็นรูปแบบเดียวกัน การตรวจสินค้าของสมาชิกที่นำมาวางจำหน่ายว่ามีการปลอมปนหรือไม่ การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์บริเวณตลาดและบริเวณทั่วไป การประเมินผลความพึงพอใจของผู้บริโภค การกำหนดชนิดสินค้าให้มีความหลากหลายตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ถ้าผลผลิตชนิดไหนขาดควรประสานคณะกรรมการกลุ่มให้ทราบเพื่อแจ้งสมาชิกที่มีศักยภาพดำเนินการเลี้ยงเช่น ไก่ไข่หรือไข่เป็ด ขาดตลาด เห็นควรให้สมาชิกเลี้ยงเพิ่มเติม ตลาดสีเขียวยังขาดเนื้อสุกรก็หาสมาชิกที่มีศักยภาพเลี้ยง เป็นต้น การเก็บข้อมูลสรุปการขายในแต่ละนัดเพื่อวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค

3. เกษตรกรมีปศุสัตว์ขาดแคลนอาหารสัตว์อินทรีย์ที่นำมาใช้เป็นส่วนประกอบเลี้ยงสัตว์ ควรปลูกพืชที่สามารถนำมาใช้เป็นอาหารหมักสำหรับใช้เลี้ยงสัตว์เพิ่มเติมเช่น หญ้าเนเปียร์ ต้นกล้วย ข้าวโพด ผักตบชวา ฯลฯ ตามความเหมาะสมในแต่ละท้องถิ่น เพื่อให้เพียงพอสำหรับใช้เลี้ยงสัตว์

4. เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ ควรเข้าไปส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มดังนี้

- ร่วมกับกลุ่มเกษตรกร นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปจัดทำแผนการส่งเสริม การผลิต และการจำหน่ายผลผลิต เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค

- ร่วมวางระบบการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์ของกลุ่มอย่างจริงจัง และร่วมกับกลุ่มในการจัดทำระบบการควบคุมภายในเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค

- ให้การรับรองกลุ่มว่าเป็นกลุ่มที่ผลิตปศุสัตว์อินทรีย์อยู่ในการส่งเสริมของสำนักงานปศุสัตว์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค

- พัฒนาการเลี้ยงสัตว์ของสมาชิกให้สามารถยื่นขอรับรองมาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์ของกรมปศุสัตว์ได้

- ร่วมกับกลุ่มเกษตรกรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าตลอดจนการทำภาชนะบรรจุสินค้าที่เหมาะสม

5. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานปศุสัตว์ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ สถานีพัฒนาที่ดิน สาธารณสุข สำนักงานเกษตร พัฒนาชุมชน พาณิชย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ ควรเข้าไปบูรณาการส่งเสริมพร้อมกัน เนื่องจากการทำเกษตรอินทรีย์มีความจำเป็นต้องใช้ปัจจัยการผลิตหลายอย่างที่มีอยู่มาสนับสนุนหรือเกื้อกูลกันในการผลิต จึงจะได้ผลผลิตที่ดีมีคุณภาพปลอดภัยแก่ผู้บริโภค รวมทั้งช่วยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ให้ผู้บริโภคได้รับทราบ

2.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและความพึงพอใจของผู้บริโภค ในตลาดสีเขียวของพื้นที่อื่นๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องนำไปใช้ในการส่งเสริมให้เหมาะสมแต่ละพื้นที่

2. ควรมีการศึกษาวิจัย เรื่อง สภาพการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์ของเกษตรกร เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการส่งเสริมการผลิตให้สามารถพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์